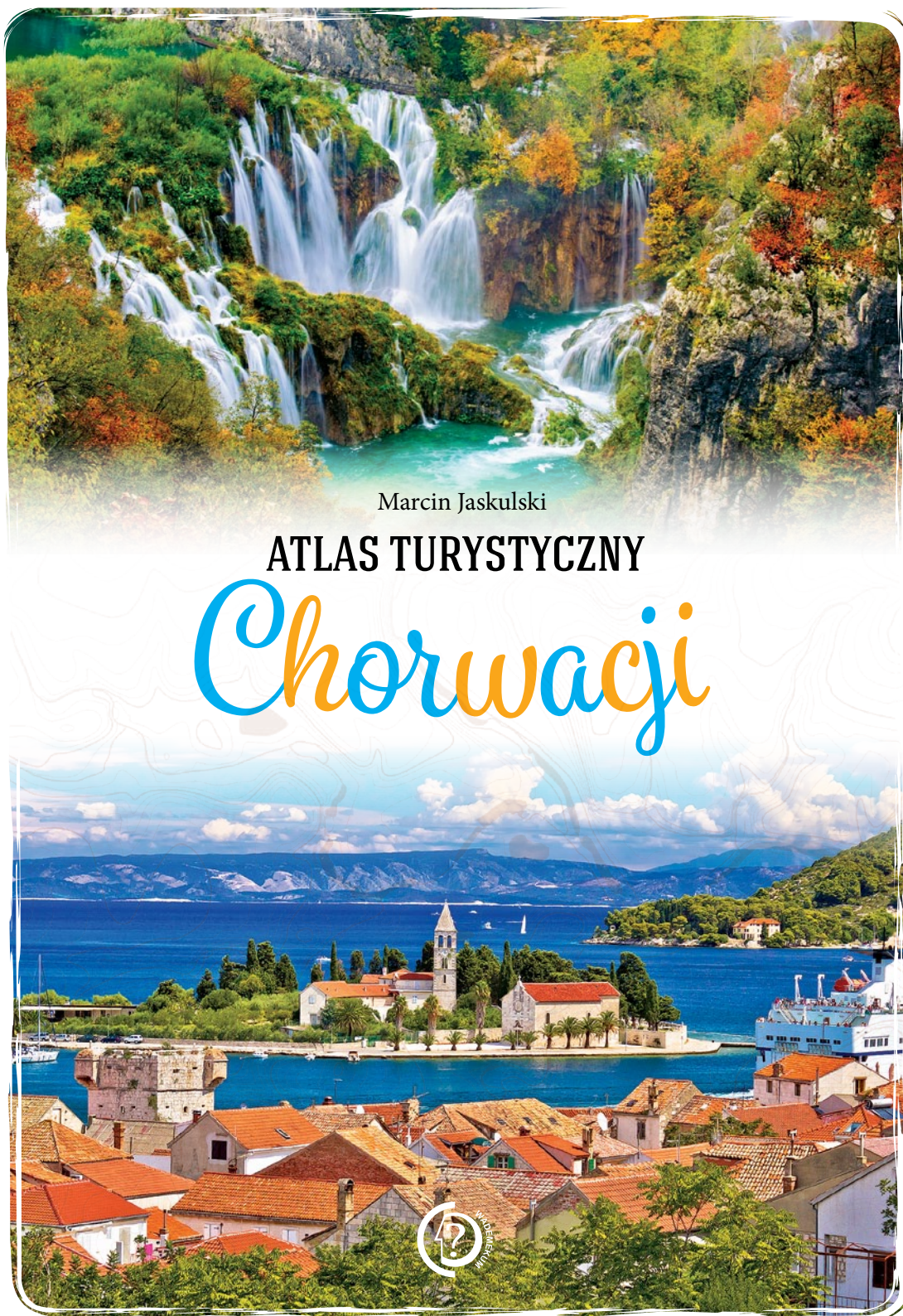

ATLAS TURYSTYCZNY

Chorwacji

Marcin Jaskulski

ATLAS TURYSTYCZNY

Chorwacji

TEKST: MARCIN JASKULSKI

REDAKCJA: ZESPÓŁ WYDAWNICTWA SBM

KOREKTA: DOMINIKA KONIOR

PROJEKT MAKIETY: MARIUSZ DYDUCH

PROJEKT OKŁADKI: AMADEUSZ TARGOŃSKI

OPRACOWANIE GRAFICZNE OKŁADKI: MICHAŁ BRONOWSKI

SKŁAD, FOTOEDYCJA I OPRACOWANIE GRAFICZNE: MICHAŁ BRONOWSKI

MAPY: EXGEO PROFESSIONAL MAP MARCIN SOBIECH

ZDJĘCIA NA OKŁADCE: SHUTTERSTOCK.COM

Front (od góry): @ mpaniti (Jeziora Plitwickie), @ xbrchx (wyspa Vis); grzbiet: @ xbrchx (góra - wieża pałacu Dioklecjana, dół - Palma w Splicie); tył (od góry): @ xbrchx (wyspa Vis), @ Zbynek Jirousek (Brela);

Wydanie I © Copyright for text, cover and layout SBM sp. z o.o.
Warszawa 2017

Wydawnictwo SBM Sp. z o.o.
ul. Sułkowskiego 2/2
01-602 Warszawa

www.WYDAWNICTWO-SBM.pl

ISBN 978-83-8059-424-1

SPIS TREŚCI

KALEJDOSKOP 4

Historia (6) • Warto wiedzieć (11) • Geografia (14) • Kuchnia (20)

TRASY 22

Najpiękniejsze chorwackie miasta (22) • Istria – zielony półwysep pośród turkusowego morza (25) • Sielankowe krajobrazy Slawonii (28) • Przyroda północnej Dalmacji (30) • W samym sercu Dalmacji (32) • Spotkanie z historią (34)

ATLAS 36

Baška (38) • Baška Voda (39) • Beli (40) • Beram (41) • Biograd na Moru (42) • Bol (43) • Brist (44) • Buje (45) • Buzet (46) • **C**avtat (48) • Crikvenica (49) • Čabar (50) • Čakovec (51) • **Đ**akovo (52) • Desinić (53) • Donji Miholjac (54) • Drniš (55) • Drvenik (56) • Dubrownik (57) • Đurđevac (62) • **F**ažana (63) • **G**ospić (64) • Gradac (65) • Grebaštica (66) • Grožnjan (67) • **H**rvatska Kostajnica (68) • Hum (69) • Hvar (70) • **I**lok (72) • Imotski i okolice (73) • Istarske Toplice (74) • **J**ablanac (75) • Jelsa (76) • **K**amenjak (77) • Kanfanar (78) • Karlovac (79) • Kaštela (80) • Klek (82) • Klis (83) • Knin (84) • Korčula (86) • Krk (88) • **L**abin (90) • Ližnjan (92) • Lovran (93) • **M**akarska (94) • Mali Lošinj (95) • Maslenica (96) • Medulin (97) • Motovun (98) • **N**in (100) • Novi Vinodolski (103) • Novigrad (104) • Novalja (106) • **O**brovac (107) • Ogulin (108) • Omiš (109) • Omišalj (110) • Opatija (111) • Osijek (112) • **P**akoštane (113) • Park Narodowy Biokovo i Sveti Jure (115) • Park Narodowy Jezior Plitwickich (116) • Park Narodowy Welebitu północnego (118) • Park Narodowy Paklenica (119) • Park Narodowy Risnjak (120) • Park Narodowy Krka (121) • Pazin (122) • Podgora (123) • Poreč (124) • Primošten (126) • Pula (128) • **R**ab (132) • Rabac (133) • Rijeka (134) • Roč (136) • Rovinj (137) • **S**enj (140) • Sinj (141) • Skradin (142) • Slavonski Brod (143) • Solin (144) • Split (145) • Starigrad (149) • Stari Grad (150) • Ston i Mali Ston (151) • Sukošan (152) • Szybenik (153) • **T**isno (155) • Trilj (156) • Trogir (157) • **U**mag (160) • **V**araždin (161) • Vodice (162) • Vrbnik (163) • Vrboska (164) • Vrljika (165) • Vrsar (166) • Vukovar (168) • **W**yspa Brač (169) • Wyspa Cres (170) • Wyspa Hvar (171) • Wyspa Korčula (172) • Wyspa Krk (173) • Wyspa Lastovo (175) • Wyspa Mljet (176) • Wyspa Murter (178) • Wyspa Pag (179) • Wyspa Vis (181) • Wyspy Brioni (182) • Wyspy Kornati (183) • **Z**adar (184) • Zagrzeb (188)

KALEJDOSKOP

Chorwacja to kraj niezwykle zarówno pod względem krajobrazowym, jak i kulturowym. Urozmaicone ukształtowanie powierzchni oraz położenie w strefie adriatyckiego wybrzeża, i jednocześnie w obszarze kontynentalnym sprawiają, że można tu znaleźć śródziemnomorskie plaże, egzotyczną roślinność i lazurowe morze, a także nizinne lasy, podobne do tych, jakie występują w naszym kraju.

Amatorzy natury mają okazję do spotkania z delfinami lub podziwiania najpiękniejszego na świecie zachodu słońca w Zadarze, przy wtórze muzyki morskich organów. Chorwacja to również niezwykle skupisko zabytków dokumentujących 2000 lat historii, przyjaźni ludzie, fascynujący folklor, przepiękne parki narodowe i kilkaset niebywale urokliwych wysp, doskonałych zarówno do spacerowania, jak i oderwania się od cywilizacji w otoczeniu przyrody. Na spotkanie z historią najlepiej wybrać się do Dubrownika, Puli i Zadaru, a wizyta na Korčuli to sentymentalne wspomnienie Marco Polo.

▲ Chorwacja

► Panorama Dubrownika z Jadranskiej magistrali. Stary port i twierdza św. Jana, która miała go chronić. Płaski dach fortu stanowi dziś taras widokowy

Wakacyjna oferta chorwackich atrakcji jest bogata i zaspokoi oczekiwania turystów nastawionych na zwiedzanie historycznych zabytków, monumentalnych katedr i zacisznych średniowiecznych kościołów, kamiennych ulic Trogiru oraz rozległych placów, ale też osób preferujących czynny wypoczynek, np. rejsy morskie, wycieczki po parkach narodowych, rowerowe lub górskie. Chorwacja to kraj zarówno dla amatorów ciszy, leniuchowania, jak i dla zwolenników głośnej zabawy przy muzyce, sportów wodnych oraz tętniących życiem kurortów. Wieczorem, po całodziennym zwiedzaniu lub sportowym szaleństwie, można w jednym z wielu nadmorskich miasteczek delektować się ich bałkańskim klimatem lub podziwiać malownicze krajobrazy przy domowym posiłku i dobrym, lokalnym winie.

► Panorama Szybenika z murów twierdzy św. Anny

◀ Dubrownik wieczorową porą potrafi zachwycić. Widok ze szczytu góry Srđ

HISTORIA

Początek chorwackiej cywilizacji dali Ilirowie. Kiedy w II w. p.n.e. rdzenne plemiona zostały podbite przez Rzymian, powstały dwie niezależne prowincje – Iliria, obejmująca teren obecnej Dalmacji, oraz Panonia na pozostałym obszarze dzisiejszej Chorwacji. Pierwszym miastem rzymskim na tych terenach była założona w II w. p.n.e. Salona, kolonia w okolicy współczesnego Splitu. Do okresów nasilonej romanizacji zaliczały się rządy cesarza Oktawiana Augusta, a następnie dominacja Bizancjum i czasy legendarnego cesarza Dioklecjana. Ten nadmiernie ambitny władca wprowadził wiele zmian w systemie sprawowania władzy i organizacji państwa. Pamiątką po nim jest najważniejszy zabytek kraju – pałac w Splicie.

W IV w. n.e. cesarstwo bizantyjskie zaczęło słabnąć. Korzystali z tego Wizygoci, Awarowie, Hunowie i Longobardowie, których najazdy doprowadziły do podziału państwa. Chorwacja stała się częścią cesarstwa zachodniorzymskiego i pozostawała pod jego wpływem do VI w., kiedy powstała Chorwacja Dalmatyńska i Chorwacja Panońska. Przez kolejne dwa wieki oba rejony były nękane przez Awarów, Słowian, Franków, Ostrogotów, a także przez wojska papieskie i Bizancjum. Kiedy w VI i VII w. Słowianie podbili te tereny, jedna ich część uległa wpływowi kościoła rzymskiego i kultury zachodnioeuropejskiej, a druga znalazła się pod wpływem kościoła i kultury Bizancjum.

◀ Obraz Otona Ivekovića pod tytułem *Przybycie Chorwatów nad Adriatyk*. Iveković był jednym z głównych chorwackich malarzy. Wiele jego obrazów prezentuje historię kraju

► Budowę amfiteatru w Puli rozpoczęto jeszcze przed naszą erą. Dziś miejsce to jest znane z organizacji wielu koncertów

▲ Wieża pałacu Dioklecjana w Splicie

Przełomem stało się objęcie władzy przez Karola Wielkiego i chrzest Chorwacji w 800 r. Po rozpadzie imperium frankońskiego urosła w siłę Wenecja i Węgry, którzy dokonując w X w. agresji na Bałkanach, doprowadzili do powstania Królestwa Chorwatów. Chorwacja po raz pierwszy zaistniała jednak już w I połowie IX w., kiedy nękane najazdami plemiona chorwackie zjednoczył Ljudevit Posavski. Panowanie chorwackich królów zakończyło się w 1102 r., po półtora wieku rozwoju, uwalniania się spod obcych wpływów i umacniania chrześcijaństwa. W 1204 r. utworzono kupiecką Republikę Dubrownicką, podlegającą Wenecji i Węgrom, rządzoną przez węgierskich królów do początku XV w. Od tego czasu państwo chorwackie systematycznie traciło na znaczeniu.

► Przedromański kościół św. Krzyża w Ninie zbudowano w IX w.

Początek XV w. zaznaczył się panowaniem Turków osmańskich, co zaowocowało m.in. rozbudową twierdz. W XVI w. w Europie umacniała się także władza Habsburgów. Potężna dynastia przejęła rządy na Węgrzech, zagarniając tym samym część państwa chorwackiego. Od 1525 r. Turcja rosła w siłę, pokonała wojska habsburskie pod Mohaczem i zajęła pozostałe tereny Chorwacji, a także Sławonię. Po bitwie pod Lepanto Chorwacja stała się częścią Cesarstwa Austrii. W XVII w. w wyniku tłumienia tureckiej potęgi również pozostałe ziemie chorwackie trafiły w ręce Habsburgów, do czego przyczyniła się m.in. słynna bitwa pod Wiedniem. Pod panowaniem Austro-Węgier Chorwacja pozostała aż do końca I wojny światowej. Jedy- nym obszarem pozostającym pod panowaniem Słowian był Dubrownik, który wówczas uznawano za niezależną republikę i zarazem mia- sto portowe o dużym znaczeniu. Okres od końca XVII do początku XIX w. to czas niepoko- jów i zmian sytuacji politycznej przy systema- tycznym wzroście dominacji austriackiej – do najważniejszych wyda- rzeń w regionie zalicza się okupację i likwidację republiki weneckiej oraz wkroczenie Napoleona do Republiki Dubrownickiej.

Prowincje Iliryskie ponownie znalazły się pod egidą Austrii w 1817 r. Przełomem w chorwackiej historii było XIX stulecie oraz nasilenie się tendencji narodowych i panslawistycznych, dzięki cze- mu zaczęto też tworzyć idee zjednoczenia Słowian południowych w niepodległe państwo.

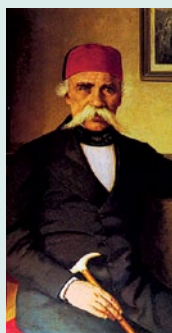
▲ Maria Teresa, królowa Austro-Węgier za czasu panowania Habsburgów

► Obraz *Bitwa pod Mohaczem* węgierskiego malarza Bertalana Székelya

▼ Vuk Stefanović Karadžić

◀ Osmańska twierdza Klis wzniesiona w miejscowości Klis miała strzec przełęczą łączącą wybrzeże Adriatyku z wnętrzem kontynentu

Istotny krok w zjednoczeniu postawił Vuk Stefanović, który przeprowadził reformę i stworzył gramatyczne podstawy języka mającego służyć zarówno Serbom, jak i Chorwatom. Pomimo częściowej autonomii w Chorwacji silnie zaznaczyła się Wiosna Ludów. Jednym z jej przejawów było powstanie, które – mimo że stłumione – doprowadziło do zniesienia pańszczyzny i zjednoczenia Chorwacji ze Sławonią. Uzyskane korzyści sprawiły, że podczas powstań węgierskich Chorwaci opowiedzieli się po stronie austriackiej. W latach 1904–1918 formowała się Chorwacka Ludowa Partia Chłopska, powołano Komitet Jugosłowiański oraz podpisano deklarację o zjednoczeniu Chorwacji z Serbią i utworzeniu niezależnego królestwa południowych Słowian. Ukoronowaniem tego ciągu wydarzeń było powstanie 1 XII 1918 r. Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców z rządem w Belgradzie, po serii wystąpień narodowowyzwoleńczych przekształconego w 1929 r. w Królestwo Jugosławii.

Kolejnym ważnym okresem w dziejach Chorwacji była II wojna światowa. Początkowo kraj pozostawał pod wielonarodową okupacją, ale opowiadanie się po stronie faszystowskich Niemiec w 1941 r. doprowadziło do wybuchu powstania pod przywództwem Ante Pavelicia. Do władzy doszła faszystowska organizacja Ustaša (pol. Ustasze), która stworzyła Niepodległe Państwo Chorwackie prowadzące typową dla nazizmu politykę ludobójstwa i czystości rasy. Kres tym działaniom położyło w 1945 r. przejęcie rządów przez Radę Wyzwolenia Narodowego Chorwacji i przekształcenie kraju w jedną z sześciu republik jugosłowiańskich.

W 1945 r. powstała Socjalistyczna Federalna Republika Jugosławii, na której czele stanął Josip Broz Tito, przywódca Komunistycznej Partii Jugosławii. Ugrupowanie to przez długi czas wywierało istotny wpływ na państwo oraz rodzaj przeprowadzanych reform. Poszczególne republiki rozwijały się nierównomiernie, dzięki czemu pod koniec lat 60. XX w. Chorwacja przodowała w regionie pod względem gospodarczym. Taki stan rozbudził potrzebę uniezależnienia się od władz centralnych i doprowadził do protestów publicznych określanych jako chorwacka wiosna. Niestety, zamiast autonomii opór przyniósł jeszcze większe naciski. Większą niezależność przyznała Chorwacji dopiero konstytucja z 1974 r. Po śmierci Tity nastąpił kolejny okres niepokojów związanych z domaganiem się prawa do samostanowienia.

Z punktu widzenia współczesnej historii przełomem okazał się rok 1991. Odbyło się wówczas referendum w sprawie niepodległości Chorwacji, w wyniku którego 25 czerwca ogłoszono niepodległość kraju. W tym roku wybuchła też wojna z Serbami w Krajlinie, Baranji i Slawonii, przez co na trzy miesiące po interwencji Wspólnoty Europejskiej niepodległość została zawieszona. Armia jugosłowiańska była dowodzona przez Serbów. W czerwcu wznowiono działania zbrojne – walki przeciągnęły się aż do grudnia, kiedy w wyniku negocjacji przy udziale WE wszystkie strony w pełni uznały niepodległość Chorwacji. Pomimo pozornego zażegnania sporu i wprowadzenia wojsk ONZ i UNPROFOR konflikt militarny Chorwacji, Serbii, a później także Bośni i Hercegowiny, trwał do 1995 r., a zakończyło go dopiero porozumienie w Dayton.

Sytuacja stabilizowała się przez kolejne lata, co doprowadziło do korzystnych przeobrażeń politycznych w Chorwacji. W lipcu 2013 r. Chorwacja stała się członkiem Unii Europejskiej.

▲ Widoczne na flagach Chorwacji czerwień, błękit i biel, które widnieją na flagach większości krajów słowiańskich, symbolizując przyjętą przez panslawizm koncepcję wspólnych korzeni Słowian. Zostały przyjęte podczas I zjazdu wszechsłowiańskiego w Pradze w 1848 r.

◀ Od 2013 r. Chorwacja jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej, co eksponując flagi wspólnoty wywieszone na ważniejszych budynkach państwowych

WARTO WIEDZIEĆ

Chorwacja to kraj, który może się pochwalić największą na świecie liczbą dóbr kultury niematerialnej umieszczonych na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO.

► Mówi się, że pierwszy przepis na likier maraschino został spisany w klasztorze dominikańskim na Zadarze. Trunek zawiera około 35–40% alkoholu

Wśród dziewięciu pozycji znalazły się uroczystości ku czci św. Błażeja, patrona Dubrownika, znane jako Festa sv. Vlaha, odbywająca się w Wielkim Tygodniu na wyspie Hvar procesja Za križen, kulturowane w miejscowości Gorjan zwyczaje zielonoświątkowe Kraljice, pochodzący z okolic miejscowości Kastav koło Rijeki przebierańcy Zvončari, tradycyjny wyrób koronek na wyspach Pag i Hvar, wyrób drewnianych zabawek w rejonie Hrvatsko Zagorje, Ojkanje – sposób śpiewania praktykowany w południowej Dalmacji, śpiew na dwa głosy i gra na instrumentach według skali istryjskiej, a także turniej rycerski Sinijska Alka w Sinju i rzemiosło produkcji miodu na północy Chorwacji.

Jedną z chorwackich tradycji jest wyrób specjalnego likieru maraschino destylowanego z poddawanego fermentacji soku wiśni maraski rosnącej dziko w rejonie dalmatyńskim. Tradycja wyrabiania tego napitku ma już kilkaset lat, a trunek zyskał światową sławę jako jeden z popularniejszych składników koktaj-

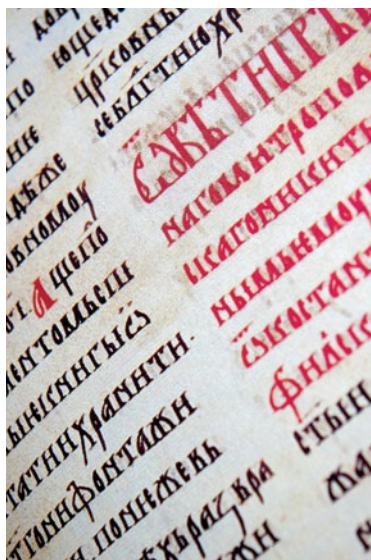

li alkoholowych. Aromatyzowany destylatami na płatkach róży i kwiatach pomarańczy alkohol był ulubionym napojem cesarza Napoleona Bonaparte, a także cara rosyjskiego Mikołaja i angielskiego króla Jerzego IV.

Chorwackie krajobrazy zachwyciły twórców filmowych oraz literatów i posłużyły jako miejsce akcji wielu filmów, a także fabuł książkowych. Wśród najnowszych pozycji znalazła się kultowa już *Gra o tron*, której sceny kręcono m.in. w Dubrowniku, Splicie, Szybeniku, na wyspie Hvar oraz w Parku Narodowym Krka. Chorwację doceniał również niemiecki reżyser Harald Reinl,

który nakręcił wiele scen na terenie parków narodowych Jezior Plitwickich i Krka. Z kolei starożytny poeta Homer wybrał jedną z chorwackich wysp Ogygii na miejsce uwięzienia legendarnego Odyseusza, który spędził na niej siedem lat w towarzystwie nimfy Kalipso. Zachodem słońca w Zadarze był też zachwycony Alfred Hitchcock, uznając go za najpiękniejszy na świecie.

Wyspa Krk oraz Przymorze Chorwackie to miejsca, w których do dziś używa się spisanej w IX w. głagolicy – specjalnej odmiany pisma stworzonego prawdopodobnie przez św. św. Cyryla i Metodego. W niektórych świątyniach wciąż jeszcze można zobaczyć używane podczas obrzędów liturgicznych księgi pisane tym właśnie alfabetem. Głagolica chorwacka, nazywana też kanciąstą, to najstarsze pismo słowiańskie, które składa się z 36 znaków

◀ W Dubrowniku kręcono wiele scen do popularnego serialu HBO *Gra o tron*

◀ Stary cerkiewny alfabet zwany głagolicą jest wciąż używany w niektórych świątyniach

► Tereny w pobliżu rzeki Ombla sprzyjają turystyce. Szczególnie polubili je wędkarze oraz miłośnicy wypoczynku na łodzi lub w kajaku

i jest jedną z czterech odmian pisma starosłowiańskiego.

W sąsiedztwie niewielkiej miejscowości Komolac w okolicy Dubrownika płynie najkrótsza rzeka w Europie. Ombla ma zaledwie 30 m – wypływa z górzystego masywu i uchodzi do Adriatyku. Pomimo swojej niewielkiej długości jest to całkiem okazały ciek, który z uwagi na wysoki stopień czystości stanowi ujęcie wody pitnej dla pobliskiego

Dubrownika. Od 1897 r. na rzece funkcjonował młyn wodny, którego ruiny przetrwały do dziś i stanowią atrakcję turystyczną. W przyszłości na Omblu planuje się budowę elektrowni wodnej.

W Zadarze znajdują się jedyne na świecie Morskie Orgulje, czyli morskie organy, które przy sprzyjających falach wygrywają dźwięki prawdziwej morskiej muzyki. Konstrukcja składa się z szeregu podwodnych rur, przez które przepływa wzburzona woda, wytwarzając przy tym charakterystyczne dźwięki. Muzyka jest jeszcze piękniejsza podczas gorszej pogody, a także wtedy, gdy przepływające w pobliżu duże statki wywołują wysokie fale.

Warto też wiedzieć, że w Parku Narodowym Welebit znajduje się najgłębsza w Europie jaskinia Luski, w Hvarze można zobaczyć najstarszy na kontynencie teatr pochodzący z 1612 r., w Ninie koło Zadaru stoi najmniejsza na świecie katedra, a w pobliżu Šibenika na rzece Krka można zwiedzać pozostałości najstarszej w Europie elektrowni wodnej.

► Organy Morskie w Zadarze fundują turystom zachwycające spektakle. Hipnotyzujące dźwięki w połączeniu z oglądaniem bajkowego zachodu słońca pozostawiają niesamowite wspomnienia

GEOGRAFIA

Powierzchnia Chorwacji wynosi 56 594 km². Ten położony w południowo-wschodniej Europie kraj ma pięciu sąsiadów. Najdłuższa, mierząca 932 km granica oddziela go od Bośni i Hercegowiny, a najkrótsza, zaledwie 25-kilometrowa – od Czarnogóry. Imponująca linia wybrzeża wraz z wyspami ma 5835 km długości. Spośród 1185 wysp jedynie 66 ma warunki odpowiednie do zamieszkania. Największymi i najliczniej zamieszkałymi są Krk, Cres, Brač, Hvar, Pag i Korčula.

Ukształtowanie powierzchni

Chorwacja wyróżnia się zróżnicowanym krajobrazem, w którym przeważają tereny wyżynne i górskie. W części południowej i zachodniej dominuje pasmo Gór Dynarskich, w większości składające się z wapiennych i dolomitowych skał tworzących urozmaicone formacje w obrębie Krasu Dynarskiego. Szczególnie ciekawe pod tym względem są: masyw Welebit z malowniczym wąwozem Paklenica, formacje kaskadowe w rejonie Jezior Plitwickich oraz wybrzeże, urozmaicone klifami, mostami wapiennymi, wysepkami i jaskiniami.

▲ Wodospady w Parku Narodowym Jezior Plitwickich

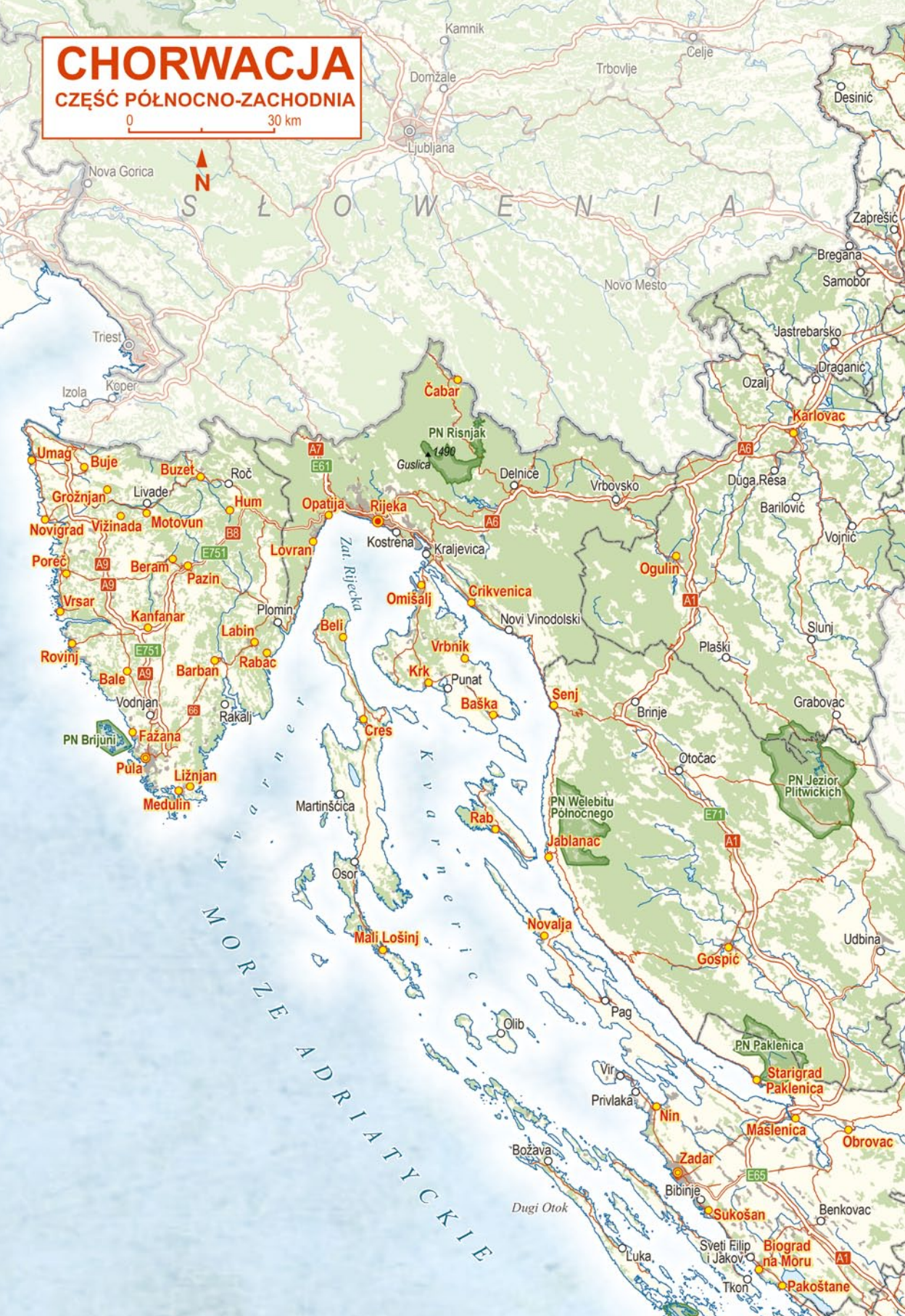

◀ Chorwacja jest jednym z tych krajów, gdzie imponujące wzniesienia górskie wtapiają się w urokliwe zatoki Morza Adriatyckiego - to magnes przyciągający amatorów wędrówek i morskich kąpiei w jednym

CHORWACJA

CZĘŚĆ PÓŁNOCNO-ZACHODNIA

0 30 km

CHORWACJA

CZĘŚĆ WSCHODNIA

0 30 km

▲ Ruiny twierdzy na południowym krańcu wyspy Pag. Fortecę otacza kamienisty, wręcz księżycowy krajobraz

Wyspy

Położone nad brzegiem Morza Adriatyckiego równoległe łańcuchy górskie przed wiekami zostały zatopione przez wody morskie. Wystające ponad powierzchnię wierzchołki szczytów to obecnie mniejsze i większe wysepki, które tworzą dwa skupiska: na północy Cres, Krk, Lošinj, Pag i Rab, a na południu Brač, Hvar, Korčula, Mijet i Vis. Wiele z nich to gołe skały, pozbawione roślinności i na

tyle małe, że żyją tam jedynie ptaki. Kształt wysp i usytuowanie równoległe do wybrzeża wynika z geologicznej historii, a szczególna forma z głębokimi cieśninami oddzielającymi podłużne wyspy została nazwana „wybrzeżem dalmatyńskim” i określenie to odnosi się do wszystkich tego typu wybrzeży. Linia brzegowa, z głównie kamienistymi plażami, obejmuje odcinek około 380 km, czyli prawie połowę długości kraju.

Niziny i rzeki

Północną Chorwację zajmuje nizinny obszar Kotliny Panońskiej. Dno doliny to prastare zapadlisko, które wypełniają mezozoiczne osady po dawnym morzu. Po górotworze pozostały pojedyncze formacje, takie jak Papuk i Psunj. Właśnie w tym rejonie skupia się większość chorwackich wód powierzchniowych, tworząc środowisko sprzyjające rozwojowi roślinności. Jest to najbogatszy pod względem biologicznym rejon kraju. Położenie Gór Dynarskich na wybrzeżu Adriatyku sprawia, że większość dużych rzek Chorwacji należy do zlewiska Morza Czarnego. Niektóre, takie jak Dunaj, Drawa i Sawa, mają ponad 1000 km długości i należą do największych w Europie. W Górach Dynarskich biorą także początek niewielkie rzeki krasowe –

► Rzeka Cetina, przepływająca przez miasto Omiš, ma ok. 104 km długości i wpada do Adriatyku. Przy ujściu tworzy fantastyczny kanion

ponornice. Z uwagi na znaczne różnice wysokości wiele z nich spływa z gór z impetem, formując malownicze wodospady, wąwozy i fantastyczne krajobrazy. Niektóre z rzek, m.in. Cetina, cieszą się popularnością wśród miłośników raftingu.

Klimat

Położenie Chorwacji oraz jej ukształtowanie ma decydujący wpływ na klimat. Pasma górskie dzieli kraj na dwie strefy: śródziemnomorską i kontynentalną, różniące się zarówno średnimi temperatura-

mi pór roku, jak i ilością oraz rozłożeniem opadów rocznych. Klimat śródziemnomorski dominuje na wybrzeżu, dzięki czemu panują tu wymarzone warunki do plażowania. Nieco chłodniejsza strefa kontynentalna doskonale nadaje się z kolei do uprawiania turystyki aktywnej, pieszych i rowerowych wycieczek, wędkowania, raftingu oraz wędrówek górskich. Inną stroną klimatu Chorwacji są pojawiające się na wybrzeżu wiatry bora (wiejące znad gór) i jugo (wiejące od morza), które mogą błyskawicznie zmienić pogodę.

▲ Krasowe źródło rzeki Cetiny znajduje się w Górach Dynarskich na wysokości 385 m n.p.m.

◀ Silne wiatry bora i jugo stwarzają doskonale warunki dla windsurferów. Amatorzy tego sportu cenią zachwycające również krajobrazy